

minder Bestrijdingsmiddelen

Geert de Jong

Akkerbouwer Geert Andringa kijkt meer naar het land dan naar de zee. Hij wijst op de akkers en de boerderijen in de verte: 'Dat is onze broodwinning, dus daar hebben we vanzelfsprekend meer oog voor.' Andringa werkt ruim dertig jaar in het familiebedrijf, eerst met z'n vader, en tot op de dag van vandaag samen met z'n broer. De mechanisatie, de schaalvergroting, het gebruik van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen, Andringa heeft het allemaal meegemaakt: 'In 1963 konden vijf gezinnen bestaan van dertig hectare. Nu kan daar hooguit één gezin van leven.'

POOTAARDAPPELEN

Het bedrijf van de familie Andringa is tachtig hectare groot. De teelt van pootaardappelen is de spil van het bedrijf. Vanwege het gevaar dat de grond uitgeput raakt en aardappelmoeheid optreedt, kan een perceel maar eens in de drie à vier jaar met aardappels bebouwd worden. In de tussenliggende jaren worden graszaad, suikerbieten en uien of tarwe verbouwd. Omdat het rendement van aardappelen het grootst is, is het aantrekkelijk om zo veel mogelijk aardappels te verbouwen. Maar dat kan alleen met het gebruik van (veel) kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen, en die vormen een belasting voor het milieu.

Andringa is actief in een studiegroep die probeert het gebruik van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen in de akkerbouw terug te dringen. Andringa: 'Een jaar of zes geleden las ik ergens dat in Drenthe grondwater resten van grondontsmettingsmiddelen uit de akkerbouw waren

De zeedijk ten noorden van het Friese Oosterbierum is een torenhoge groene muur aan de rand van Nederland. Het panorama is er adembenemend. Achter de dijk schittert het wad. In de polders liggen groene landerijen, dorpen en boerenbedrijven. Aan de voet van de dijk ligt het akkerbouwbedrijf van de familie Andringa.

en waarvan ik dacht dat het geen schade op zou leveren.' Toen Andringa eenmaal van de schrik bekomen was, ging hij na wat hij zou kunnen doen om minder kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken. Hij sloot zich aan bij een studiegroep van de Vereniging voor Bedrijfsvoorlichting. In de wintermaanden werd de theorie bestudeerd en werden plannen gemaakt. In de studiegroep zijn inmiddels zo'n twintig boeren actief. Voorop stond dat het terugdringen van bestrijdingsmiddelen niet ten koste zou mogen gaan van het inkomen. Het gebruik van minder middelen betekent per definitie een minder intensieve aardappelteelt. Daarom is het nodig extra land te huren, dat vaak van mindere kwaliteit is. Daar staat tegenover dat er minder geld hoeft worden uitgegeven aan chemicaliën. In de zomer begonnen de boeren aan het experiment met geïntegreerde akkerbouw. 'Dat houdt in', legt Andringa uit, 'dat je probeert om met zo weinig mogelijk bestrijdingsmiddelen en kunstmest toch goede gewassen te verbouwen. Het verschil met biologische landbouw is dat als weersomstandigheden dat noodzakelijk maken, er wel middelen bijgebruikt kunnen worden.' Andringa wil dan ook niets weten van een verbod op het gebruik van

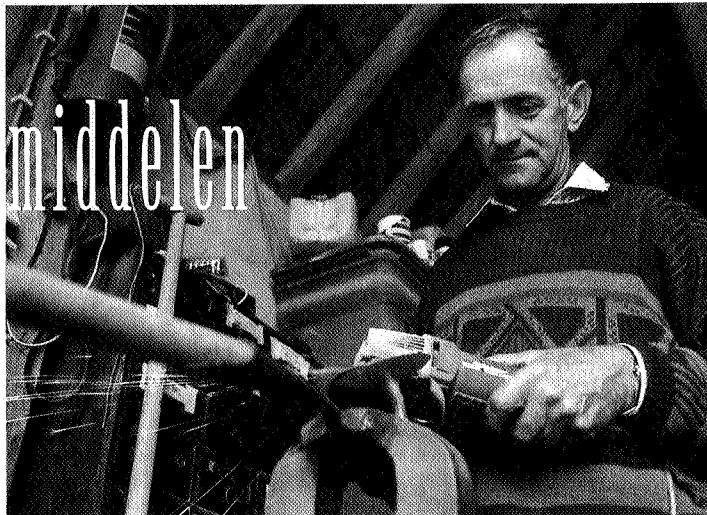

FOTO: JAAP SREKER

Geert Andringa slijpt zijn schoffel

aangetroffen. Hetzelfde spul dat wij ook gebruiken. Daar ben ik toen verschrikkelijk van geschrokken. Dat waren middelen die door de instanties waren goedgekeurd

alle middelen. 'Bij warm en vochtig weer is het gevaar van aardappelziekte het grootst. De ziekte is ontzettend besmettelijk, dus dan moet je gewoonweg iets meer spuiten.'

50 PROCENT REDUKTIE

'In de bietenteelt kun je een rijenspuit gebruiken in plaats van een sproeimachine. De grond tussen de planten wordt met een wiedzapper bewerkt. De rijenspuit scheidt een derde ten opzichte van de volveldsbepuiting, maar kan alleen toegepast worden als het weer dat toelaat. Je moet ook leren ontzettend alert te zijn. Je moet precies op het goede moment sproeien, als het onkruid nog erg klein is. Dan kun je met een kwart van de normale hoeveelheid middelen toe.' Om het effect te kunnen meten, moeten de boeren precies bijhouden hoeveel middelen ze gebruiken en op welk moment ze dat doen, zodat de resultaten besproken kunnen worden.

Volgens de richtlijnen van de overheid moet de afhankelijkheid van bestrijdingsmiddelen in de akkerbouw verminderd worden. In het jaar 2000 mogen boeren nog maar de helft gebruiken van wat ze in de periode 1984-1988 gebruikten. Volgens Andringa is een reductie van vijftig procent wel haalbaar. De meeste leden van de studiegroep zitten daar al ruim onder. 'Maar je moet wel goed gemotiveerd zijn om het te halen en niet met de Franse slag te werk gaan.' >